

РЕШЕНИЕ

№ 650

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Ваня Ил. Иванова
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20231001000460 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба **на ответника в първата инстанция „ТВ – НЕТ“-ООД** чрез пълномощника му адв.М. А. проти решение №260075 от 06.02.2023 г. на СГС, ТО, VI-21 състав, постановено по т. № 1432/2020 год., **в осъдителната му част, с която дружеството е осъдено** да заплати на „**ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТИД**“, британско дружество с рег.№ 579185684 лицензионни възнаграждения в общ размер на 28 299,75 евро за периода 01.10.2017 г. - 31.12.2019г. и лихва за забавено плащане в общ размер на 838,40 евро за периода 24.11.2017 г. - 29.07.2020 г., уговорени с Договор №110565/01.11.2011 г. за разпространение на телевизионни програми, изменен Допълнителни споразумения от 01.01.2012 г., 01.12.2014 г., и 03.01.2018 г., както и на основание чл.78, ал.1 ГПК разноси по делото за държавна такса и адвокатски възнаграждение в размер на 3 845,77 лв.

Жалбоподателят излага доводи за неправилност на решението поради съществено нарушение на процесуалните правила, нарушение на материалния закон и необоснованост. Счита, че приложимото право не е правото на Англия и Уелс, а българското право, тъй като между страните не е налице твърдения за договор – същият не бил подписан от законния представител на ответника, а от

тук следвало, че страните не са правили никакви уговорки досежно приложимо право. Твърди, че съдът не е изяснил правилно фактическата обстановка по делото, не е обсъдил в достатъчна степен събраните доказателства, което е довело до погрешни правни изводи. Липсвали подробни мотиви и досежно всички наведени от ответната страна възражения и оспорвания. Жалбата е подробно мотивирана. Моли въззивния съд да отмени решението като незаконосъобразно постанови друго, с което отхвърли предявените иски – главен и акцесорен като неоснователни и недоказани по основание и размер. Алтернативно счита, ако съдът приеме, че се дължат някакви суми по договора, то дължими са само по първите пет посочени в ИМ фактури на обща стойност 28 879,54 лева. За останалите 4 фактури иска следвало да бъде отхвърлен. Претендира разноски за въззивното производство.

В срока по чл.263 ГПК **ищецът „ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТИД“** чрез пълномощника си адв.Л. Ц. е подал писмен отговор, в който оспорва въззивната жалба като неоснователна. Подробни доводи за това са изложени в отговора. Моли за потвърждаване на решението като законосъобразно и правилно.

Софийският Апелативен съд, търговско отделение, 9-ти състав, като провери обжалвания съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбата, доводите, развити в отговора и събраните доказателства, приема следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от надлежна страна в законния срок. Разгледана по същество е **НЕОСНОВАТЕЛНА** поради следното:

Обжалваното решение е правилно и съобразено със закона. Фактическите констатации на съда са базирани на събраните доказателства, правните изводи съответстват на установените факти и на приложимите законови разпоредби на установеното по делото право на Англия и Уелс, изрично уговорено като приложимо между страните, поради което и на основание чл.272 от ГПК въззивният съд изцяло препраща към мотивите на първоинстанционния съд. Във връзка с доводите, наведени във въззивната жалба, намира следното:

От събраните в производството писмени доказателства се установява следното:

Между страните **„ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТИД“**, британско дружество, и **„ТВ - НЕТ“** ООД бил сключен Договор № 110565 от 01.01.2011г. за разпространение на телевизионните програми VIASAT EXPLORER, VIASAT HISTORY и TV 1000. Според т.1.1 от договора **„ТВ - НЕТ“** ООД получава неизключителното право за срока на действие и в рамките на територията, посочена в договора, да приема и разпространява

телевизионните канали VIASAT EXPLORER, VIASAT HISTORY и TV 1000, посредством мрежите за приемане от абонатите, за срок от 12 месеца.

Съгласно т.2.1 от договора, „ТВ - НЕТ” ООД в качеството си на лицензополучател, се задължило да заплаща на „Viasat World Limited”, в качеството на лицензодател, *нетна месечна лицензна такса*, обозначена в Приложение № 3 от договора, в размер на 849.00 евро, с увеличение от 15 % за всеки следващ 12 - месечен период, освен ако страните се договорят друго в писмен вид.

Начина на плащане е подробно описан в т.2 от договора, като Операторът „ТВ - НЕТ” ООД се задължава да представи отчет на „Viasat World Limited” в края на всеки месец. При получаване на отчета, лицензодателят незабавно издава фактура за лицензната такса за месеца, за който е съставен отчет. Операторът изплаща фактурата в срок от 14 дни от нейното издаване.

В т.14.3 от договора страните са уговорили, че всички спорове, възникнали във връзка с договора, се уреждат съгласно законодателството на Англия и Уелс.

В чл.15.1 е уговорено, че договорът се съставя на български и на английски език, като текстовете на двата езика са идентични, но в случай на разногласия меродавен винаги е английският текст. Преводът на български следва да бъде само информативен, без да създава задължение за която и да е от страните по него.

С Допълнително споразумение от 01.01.2012 год. страните се договорили, че към договора за разпространение се добавят и телевизионните канали „Viasat Nature”, „Viasat History HD” и „Viasat Nature HD”, като е променен и срока на договора – удължен е до 31.12.2014 год., както и лицензионните такси съгласно Приложение №3 от същата дата.

На 01.12.2014 год. сключили ново допълнително споразумение „Допълнение №2” към договора за разпространение, с което страните се договорили срокът на договора да се удължи до 31.12.2017 год., съответно цената на пакета телевизионни канали да бъде променена, предвид Приложение №3 от същата дата.

С „Допълнение №3” от 03.01.2018 год. към договора за кабелно разпространение, страните се договорили *срокът на договора да се удължи до 31.12.2020 год.* и съответно цената на пакета телевизионни канали да бъде в размер на 1 000.00 евро на месец.

По делото са представени фактури №160006753/09.11.2017 год.; № 160008302/13.02.2018 год.; № 160009845/14.05.2018 год.; № 160011372/09.08.2018 г о д . ; № 160012963/08.12.2018 год.; № 160014609/20.03.2019 год.; № 160016003/14.05.2019 год., № 160018036/11.09.2019 год. и № 160018969/11.11.2019 год., издадени от ищеца за дължими лицензионни такси **на обща стойност 28 299,75 евро, които не са заплатени от ответника.**

Според заключението на ССЕ /л.192/ първите 5 фактури са осчетоводени от ответното дружество и за сумите по тях е ползван данъчен кредит. Ответникът не твърди и не доказва, че сумите по фактурите са платени на ищеца.

Според заключението на приетата съдебно-почеркова експертиза /л.281/, неоспорена от страните, Договорът за кабелно разпространение на канали от 01.01.2011г. и четирите приложения към него не са подписани от управителя на ответното дружество Ц. Т.. Управителят обаче е подписал трите допълнителни споразумения към договора и съответно приложение №3 към всяко едно от тях.

Тъй като в клаузата на т.14.3 от договора е уговорено, че приложимото право във връзка със споровете по договора е правото на Англия и Уелс, по дел е прието заключение, изготвено от гл.ас. д-р Д. С. от ЮФ при СУ „Св.Климент Охридски“ **за установяване съдържанието на правото на Англия и Уелс.** Правото на Англия и Уелс, касаещо процесния спор, се основава на прецеденти съдебна практика и не разкрива особености относно договорната отговорност за неизпълнение, които да са различни от принципите, на които се основава българското законодателство относно сключване, изменение, изпълнение на договорите и отговорността за неизпълнение. Различна е установената погасителна давност, която е по-дълга от тази по българското право – 6 години.

При така установените факти се налагат следните правни изводи:

Спорен както пред първата, така и пред настоящата инстанция е въпросът дали страните са обвързани от валидно облигационно правоотношение, тъй като договора, на който се позовава ищецът, не е подписан от законния му представител, който факт е установен от заключението на съдебно-почерковата експертиза.

Действително, според това заключение, първоначалният договор и приложенията към него *не са подписани от законния му представител*. Законният представител на ответното дружество обаче е подписал последващите споразумения, с които действието на този договор се продължава, добавят се допълнителни телевизионни програми към първоначално уговорените и се изменя размера на лицензионните такси за отделните програми, респ. общият им размер. Установява се също, че ответникът е извършвал плащания на лицензионни такси по договора в период, прехождащ исковия, признавал е чрез кореспонденция съществуването на задължения за период, прехождащ исковия, осчетоводил е 5 от 9-те фактури, които ищецът е издал за дължимите лицензионни такси, които са предмет на делото. Затова съдът приема, че ответникът с конклюдентни действия е потвърдил встъпването си в договорната връзка, признал е, че същият е сключен с негово съгласие, *тъй като във всички допълнителни споразумения, които се доказва да са подписани именно от*

законния му представител и обективират воля за изменение и допълнение, е цитиран първоначалния договор.

Съгласно относимото английско право, установено чрез приетата съдебна експертиза, *страните могат да материализират споразумението, до което са достигнали и съответно клаузите на техния договор, в един или повече документи.* Тези клаузи могат да се включат и посредством препращане към общи условия или могат да се съдържат в определен рамков договор, включително без изрично отпращане. (съгласно приетата експертиза)

В случая и в трите допълнения има изрична клауза, че **„Всички останали условия на Договора остават непроменени“**. Всичко това сочи на извод, че ответникът е потвърдил встъпването си в договорната връзка и е признал, че същият е сключен по негова воля и с негово съгласие. Допълнителните споразумения съдържат изрична референция към Договора и потвърждават натрупаните по него вземания.

Страната не може да се позовава на нищожност, ако от поведението ѝ може да се заключи, че не е оспорвала действителността на изявлението в договора, а такова неоспорване е налице, тъй като, тя е приемала изпълнение по договора.

Следователно **се налага изводът**, че страните са обвързани от договор за предоставяне на лицензия относно приемането и излъчването на телевизионни програми срещу заплащане на лицензионни такси, които са уговорени в твърд размер и не са в зависимост от реалното им излъчване от ответника на територията на страната и/или според броя абонати.

Правилно съдът е приел за неоснователни възраженията, че плащанията и фактурите не могат да се отнесат към конкретния договор, тъй като той не бил посочен изрично в тях. При липсата на твърдения за друго правоотношение между страните, твърдения относно липсата на основание за извършеното плащане от 12.11.2018 г. и посочването на основание на конкретна фактура, която е представена по делото и аналогична по съдържание на тези, за които се претендира възнаграждение, съответно доказаното възникване на правоотношение по договор с характеристиките на лицензионен по отношение именно на телевизионните програми, посочени в договора, посочването на същите програми в издадените фактури с посочване на лицензионни такси в уговорения в договора/споразуменията размер, води до логичния извод, че *именно договорът от 01.01.2011г. е основание за начисляване на таксите*, част от които са признати или платени от ответника, като макар и признанието да е неотносимо към задълженията за конкретния период, при всички случаи е относимо към съществуването на правоотношението.

В съдебната практика трайно е прието становището, че отразяването на една фактура в счетоводството на получателя, включването ѝ в дневника за покупко-продажби по ДДС и ползването на данъчен кредит по същата са обстоятелства, представляващи признание за възникването и размера на задължението, за което е съставена фактурата. В настоящия случай жалбоподателят-ответник не е отрекъл факта на осчетоводяване на 5 от фактурите и ползването на данъчен кредит за по тях. Съгласно заключението на съдебно - счетоводната експертиза, фактурите са осчетоводени и към тях

са декларирани протоколи, с оглед извършена проверка в НАП по партида на ответното дружество, както и че е ползван данъчен кредит за тях.

От представената по делото кореспонденция между страните по официалните им имейл адреси, ответникът прави признания за установени задължения за лицензионни такси и забавени плащания по фактура. Видно от приложените имейли, ответното дружество прави признание, че са изпаднали в „сериозни финансови проблеми“ и съответно признание за дължимост на суми по процесните фактури, като неоснователни са възраженията на ответника, че процесния договор не е бил изпълнен от ищеца или предоставените услуги са некачествени. В тази връзка СГС е изложил убедителни съображения, които той състав изцяло споделя.

При тези фактически данни, изцяло кореспондиращи със събраните по делото доказателства, е налице надлежно разменена електронна кореспонденция между служители на двете дружества в рамките на тяхната служебна дейност, като същата, в качеството си на частен подписан документ, безспорно свидетелства за изявленията, съдържащи се в нея и отразява действителното фактическо положение в отношенията на страните.

Съгласно експертното заключение относно установяването на правото на Англия и Уелс, /стр.8, последен абзац/: „Договорът се състои от множество условия (клаузи), които задават обхвата на подлежащите на изпълнение задължения по договора, поети от страните. *Пропускът да се изпълни задължение в съответствие с клаузите на договора представлява нарушение (breach) на договора, което дава права на на срещната страна да предприеме съответното средство за удовлетворяване (remedy).*“

Договорът за кабелно разпространение на канали от 01.01.2011 год. е „simple contract“ по смисъла на чл.5 от Limitation Act., а заложените клаузи гарантират неговата валидност и създават основание за привеждането му в сила от всяка от страните.

Ищецът „ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТИД“ е изпълнил своите задължения, произтичащи от договора, като е предоставил на ответното дружество „ТВ - НЕТ“ ООД достъп за разпространение на телевизионните си канали.

Съгласно т.2.2 от договора, лицензионната такса е дължима от ответника в 14-дневен срок от издаването на фактурата. Налице е неизпълнение на задълженията на дружеството - лицензополучател за заплащане на уговорените такси. В същата клауза е уговорена и лихва за закъснелите плащания, в размер на 10 % на година.

Лицензодателят „ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТЕД“ като изправна страна по договора има право на иск за реално изпълнение за заплащане на дължимите суми, които следва да се предявят след като задълженията за плащане на паричните суми са станали изискуеми, съобразно условията на договора.

Във въззивната жалба се излагат доводи за неправилност на решени

поради това, че съдът не е приложил българското законодателство.

Последователна и непротиворечива е практиката на ВКС при дела, свързани с частноправни отношения с международен елемент за определяне приложимото право, че действа субективният принцип, съгласно чл.93 КМЧП, изразяващ се в автономия на волята на страните да изберат приложимото право, като изборът може да е изричен или мълчалив и когато страните не са осъществили правото си на избор, съдът определя приложимото право въз основа критериите по чл.94 КМЧП.

Както бе отбелязано по-горе, съдът приема, че след като законният представител на ответника е подписал допълнителните споразумения към основния договор, в които той изрично е посочен, това означава, че се е съгласил с договора и с конклюдентни действия е потвърдил облигационната обвързаност. Затова в отношенията между страните важат клаузите на договора, за които той е закон.

С оглед уговореното в т.14.3 от сключения между страните договор, договора и всеки възникнал спор във връзка с неговия предмет се подчинява и тълкува в съответствие със законите на Англия и Уелс.

Разпоредбата на т.14.3 от договора, във вр. с разпоредбите на т.15 обективират споразумение по смисъла на чл.23 от Регламент Брюксел I, респ. чл.25 от Регламент Брюксел IБ, *в което страните са предвидили алтернативна възможност на международна компетентност на английския и на българския съд във връзка с правен спор, свързан с предмета на договора.*

Безспорно, предявените иски не попадат в категорията дела, обуславящи изключителната компетентност по чл.22 от Регламент Брюксел I, респ. чл.24 от Регламент Брюксел IБ, като ищецът, предявявайки ги пред българския съд, е обявил предпочитаната юрисдикция и е упражнил своето право на избор, което налага извода за наличие на международна компетентност на българския съд и предвид разпоредбата на чл.29 от КМППЧ, приложимият процесуален ред за разглеждане на спора е по българският ГПК.

Правните последици, които поражда споразумението за избор на съд по смисъла на чл.23 Регламент Брюксел I, респ. чл.25 Регламент Брюксел IБ, в конкретния случай са следните: *пророгационен ефект* - споразумението предоставя компетентност на българския съд да разгледа делото между страните; *дерогационен ефект* - споразумението изключва международната компетентност на всеки друг съд, който би могъл да бъде компетентен по регламентите, ако не съществуваше това споразумение; *облигаторен ефект* - споразумението е задължително за страните, доколкото не е отменено с последващо споразумение, изрично или мълчаливо; *обективно действие* - споразумението за избор на съд засяга правоотношението между страните така, както е уговорено.

В подкрепа на извода, че българският съд е международно компетентен да разгледа спора, са и влезлите в законна сила определения на САС по приложените две дела – ч.гр.д.№3597/21 г. и ч.гр.д.№489/21г. на

САС.

С оглед задължението за установяване на съдържанието на английското право, и на основание чл.43 от КМЧП във вр. с чл.195, ал.1 ГПК, по делото е прието заключение на съдебна експертиза със следната задача: вещото лице да установи съдържанието на английското право като приложимо към процесния договор и по-конкретно относно тълкуването, изпълнението на задълженията, последиците от неизпълнението и погасителната давност.

Съгласно чл.12 от Регламент (ЕО) №593/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно приложимото право към договорните задължения (Регламент Рим I), **английското право урежда:** тълкуването; изпълнението; в границите на компетентността, предоставена на съда от неговото процесуално право последиците от пълното или частичното неизпълнение на задълженията, включително определяне на размера на вредите, доколкото това се урежда от правни норми; различните начини на погасяване на задълженията, погасяването на права поради изтичането на давност или преклузивни срокове; последиците от недействителността на договора.

Според вещото лице, правилата на тълкуването в английското право изискват то да се извършва с оглед на обичайното значение на думите и принципа за пълна свобода на страните, които са го подписали и подписания договор презюмира, че отразява в пълна степен техните намерения и визия относно взаимоотношенията им.

В заключението са изложени основните положения на правната уредба на давността в английското право:

Английското право урежда давността за различни иски в специален закон - Limitation Act 1980 (Закон за давността от 1980).

Член 5 от закона урежда давността при т.нар. „simple contract” (прост договор): „Иск, основан на прост договор, не може да бъде предявен след изтичането на шест години след датата, на която искът (правото) става изпълняем.“.

Давностният срок започва да тече от датата, на която е възникнала причината за същото. *Във връзка с претенция, произтичаща от неизпълнение на договор, това означава, че шестгодишният период започва да тече от датата, на която договорът е бил нарушен.* Без значение е дали е претърпяна някаква вреда на тази дата. След изтичането на давностния срок искът не може да бъде предявен. В настоящия случай **към момента на подаване на исковата молба на 27.07.2020 г. давността не е изтекла**, както не е изтекла и давността, ако се прилагаше българското право, тъй като *най-ранното задължение е за неплатеж лицензионна такса за м.октомври 2017 г., видно от датата на фактурите.*

Не се установяват факти, погасяващи задължението на ответника за заплащане на уговорените лицензионни такси. Договорът

установява право на ищеца да прекрати договора при неплащане на уговорените такси, но не и задължение, поради което и ответникът не може да се позовава на собственото си недобросъвестно поведение, доколкото не се установява договорът да е прекратен през процесния период, нито такова прекратяване да е настъпило автоматично въз основа на уговорени условия.

Неоснователно е и възражението за липсата на покана, тъй като таксите са с предварително уговорен размер, уговорен е и падежа на задълженията, по делото са представени издадените от ищеца фактури, които са получени от ответника и следователно изрична покана за заплащането им не е условие нито за възникване на задълженията, нито за поставяне на ответника в забава.

Жалбоподателят твърди, че след като съгласно договора, фактури се издават въз основа и след представяне от „ТВ- НЕТ“ ООД *на отчет*, каквито отчети не са представени по делото, това било още едно доказателство, че услуг не е доставяна. Тълкувайки уговорките, залегнали в клаузите на т.2 от договора във връзка с останалите разпоредби, съдът приема, че уговореният от страните „отчет“ от лицензополучателя всъщност е без каквото и да било значение за приемане на изпълнението от лицензодателя, като страните са уговорили аванс изплащане на лицензионните такси в 14 -дневен срок от издаване на фактурата, респективно заплащане на лихва от 10 % годишно върху забавените плащания и падежа им до реалното им плащане. Предвидената „декларация“ от ответника след изтичане на месечен период, е във връзка с отчет на собствените му задължения по договора да не препредава каналите, за които е получил лицензи от ищеца, на други абонати извън частни лица, а не обуславя, нито доказва изпълнение на задължения на ищеца.

По изложените съображения съдът приема, че ищецът е изпълнил задължението си да предостави достъп до уговорените телевизионни програми, поради което и за ответникът е възникнало задължение да заплати уговорените лицензионни такси, които са в твърд размер, съответно за исковия период са уговорени в допълнението от 01.12.2014 г. в размер на *1 433,25 евро месечно до 31.12.2017 г.* и с последното допълнение към договора от 03.01.2018 г. в общ размер на *1000 евро, считано от 01.01.2018 г.* Затова **исковете за заплащане на лицензионни такси са изцяло основателни**, както е приел и първоинстанционният съд.

Съобразно уговорката в т.2.2 от договора, ответникът дължи и уговорената лихва от 10 % годишно за времето на забава, с начало 15-я ден след издаване на всяка от фактурите. Изчислявайки размера на лихвата върху

забавените вноски по реда на чл.162 ГПК, при съобразяване на уговорката относно срока за доброволно плащане, съдът е приел иска за обезщетение за забава в размер на договорената лихва за доказан в общ размер на 4 838,40 евро, до който размер го е уважил.

По тези съображения и при съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, обжалваното решение следва да бъде потвърдено като законосъобразно и правилно. Жалбата е неоснователна и следва да се остави без уважение.

По разностките:

При този изход на делото и на основание чл.78,ал.1 ГПК, на въззиваемото дружество следва да бъдат присъдени разностките за въззивната инстанция съобразно представения списък по чл.80 ГПК. Претендиран е заплатения он дружеството адвокатски хонорар в размер на 5 385 лева. Към списъка са представени пълномощно за тази инстанция, както и Договор за правна услуга.

Процесуалният представител на жалбоподателя е направил възражения за прекомерност на адвокатския хонорар, поради което съдът следва да разгледа това възражение.

Според разпоредбата на чл.7,ал.2,т.4 от Наредба №1/2004 г. на Висшия адвокатски съвет, с оглед общата цена на исковете – 33 138 евро или 64 812,30 лева, минимално дължимото адвокатско възнаграждение е в размер на 5 834,96 лева. В случая се претендира възнаграждение в размер на 5 385 лева, което е по минималното. Затова възражението за прекомерност е неоснователно и възнаграждението следва да се присъди в пълния му заявен размер.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260075 от 06.02.2023 г. на Софийски градски съд, ТО, VI-21 състав, постановено по т.д.№ 1432/2020 год., в обжалваната му осъдителна част.

ОСЪЖДА „ТВ – НЕТ“-ООД, ЕИК-121802741, със седалище и адрес на управление в гр.София, кв. Драгалевци, ул.Околовръстен път, № 80 да заплати на **„ВИАСАТ УЪРЛД ЛИМИТИД“**, рег.№ 579185684, адрес: Чизик Грийн, 610 Чизик Хай Роуз, Лондон, W4 5RU, Великобритания на

основание чл.78,ал.1 ГПК сумата **5 385 лева разноси** за адвокатско възнаграждение във въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____